

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODružnice:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnešnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

V OBRAMBO NAŠEGA ŠOLSTVA

Resolucija, sprejeta na občnem zboru društva „Šola in dom“

Ljubljana, 10. oktobra.
Mlado, toda zelo agilno društvo »Šola in dom« je imelo včeraj občni zbor, ki je pokazal, da je zanimanje za izobraževanje naše mladine pri nas izredno živo, kar nam jasno priča, da je v nas še mnogo optimizma in veselja do dela kljub slabim časom. Občni zbor je bil izredno dobro obiskovan, kar bodi društvu v vzpodbudo in zagotovilo, da zna javnost delo za vzgojo naše mladine ceniti. Občni zbor je otvoril predsednik društva g. dr. Pirjevec, tajniško poročilo je podal g. prof. Čopić, blagajniško g. dr. Gerlovič, potem je govoril direktor dr. Lončar o šoli in domu, za njim so se oglašili k besedi g. g. Epich, dr. Tavčar, Rupnik, Krulid, inspektor dr. Wester, Dolanec, Grafenauerjeva, Drmaša, Marinko, dr. Gogala, prof. Bajuk in ga. Jar, učitelj Hreščak, prof. Bajuk in ga. Ajdiškova. Zaradi preoddaljenosti stanovalca je predsednik g. dr. Pirjevec odločil svoje mesto in je bil na njegovo mesto izvoljen g. direktor dr. Lončar.

Soglasno je bila sprejeta o našem šolstvu in vzgoji mladine resolucija, glaseča se:

»Starši, zbrani 9. oktobra 1932 na občnem zboru društva »Šola in dom« v Ljubljani, so ugotovili, da sedanje razmere na srednjem šolskem področju v Ljubljani, ki so v težkem stopenem boju z vladajočo nemško gospodskostjo in bo smatral vsako okrnitev našega šolstva v svobodni nacionalni državi kot izraz preziranj našega kulturnega napora v preteklosti in nezaznavanja politične lege Slovencev ob križišču nemške

in romanske kulture. Že ukinitve ene same gimnazije v Ljubljani je imela težke posledice za naše srednje šolstvo. Nasprotno zahtevamo, da se naše šolstvo še izpopolni in dogradi po potrebah našega naroda in sedanje dobe.

2. Zaradi ukinitve III. državne realne gimnazije v Ljubljani so posamezni razredi prenapolnjeni, v nekaterih učilnicah je do 66 dijakov, kar je iz pedagoških, didaktičnih in zdravstvenih ozirov nedopustno. Zato naj se ustanove paralele v vseh primerih, kjer se to mora zgoditi po zakonu in naj se tudi ukinitve III. državne realne gimnazije zopet odloži, o čem naj se njeni prostori rabijo za doseganje šolske namene, dokler se ne zgradi novo moderno šolsko polopje, kar je že sedaj nujno potrebno, zlasti ob periferiji mesta.

3. Zaradi upokojitve, redukcije in premetitve mnogih profesorjev manjka na treh ljubljanskih gimnazijah približno 40 učnih moči in je pouk skrčen za 600 tedenskih ur. Nekateri predmeti se sploh ne poučujejo, čeprav so skoraj vsi profesorji zaposleni z maksimalno učno obveznostjo. Neredni in skrčni pouk demoralizira dijake, katerim grozi še občutna škoda za nadaljnje šolanje. Da se bo mogel vršiti pouk na vseh srednjih šolah dravske banovine v polnem obsegu in v polnem redu, zahtevamo, da se namesti zadostno število profesorjev, ki so kvalificirani za slovenske šole.

Učne osebe, ki so bile brez disciplinarnega postopka predčasno upokojene, odpušene ali promešene iz dravske banovine, naj se zopet nameste na prejšnja službena mesta.

V bodoče naj bi se vse premetitve izvršile med počitnicami, da se v začetku

šolskega leta more vršiti pouk v polnem redu in obsegu.

4. Solnina naj se z novim finančnim zakonom ukine. Sprejme naj se zopet načelo, da bodi pouk od najnižje do najvišje stopnje brezplačen.

5. Učni načrti naj se ne izpreminjajo med šolskim letom. Novi učni načrti naj se uvedejo le postopoma. Pri njih sestavljanju je upoštevati mnenje in želje pedagoških strokovnjakov in starcev.

6. Učne knjige za vse šole dravske banovine in za vse predmete naj so pisane v slovenskem jeziku. Knjige naj se brez nujne potrebe ne izpreminjajo, cena bodi kolikor mogoče nizka in označena na platnicah.

7. Monopol na zvezke naj se ukine.

8. Počitnice in odnosi med letom naj se končnovoljavno urede. Popravni izpiti naj se vrše tik pred začetkom šolskega leta. Sklep šolskega leta in razdelitev spričeval naj bosta ob istem času.

9. Pobiranje denarja v šoli v kakršne koli namene naj se prepove. Dovoljeno bodi samo enkrat na leto zbiranje prostovoljnih prispevkov za revne dijake dotičnega zavoda.

10. Dijakom meščanskih šol naj se do višjem tečajnem izpitu za eno leto, naj se kot prostovoljni ponavljalec dovoli reden obisk IV. oz. VIII. razreda.

11. Dijakom meščanskih šol naj se dovoli z diferencialnim izpitom prestop na vse srednje šole, predvsem na učiteljske.

12. Pravilnik o višjem tečajnem izpitu odreja za dravsko banovino pismeni in ustni izpit iz srbohrvaščine. Ta izjema določba naj se odpravi, ker je v nasprotju z dosedanjim učnim načrtom, po katerem se poučuje v višjih razredih srbsko-hrvatsko slovenski jezik skupno.

Minister Demetrovič o problemu kmečkih dolgov

Kratkoročni dolgovi se bodo spreminili v dolgoročne in obenem uređila obrest na mera

Zagreb, 10. oktobra. n. V Dugem selu se je vršilo včeraj veliko zborovanje JRKD. Zborovanja sta se udeležila poleg mnogih narodnih poslancev, med katerimi je bil tudi narodni poslanec g. Zemljič, ministra gg. Pogačnik in Demetrovič.

Po otvoritvi zborovanja in pozdravnem govoru predsednika je minister g. Juraj Demetrovič v svojem govoru poudarjal, da je kmetstvo ljudstvo zaradi vsakdanjih skrbi za svojo zemljo in obstanek tako zaposleno, da nima ne časa ne prilike, da bi se združevalo kakor ostali stanovci. Zaradi take izolacije nima možnosti, da bi v javnosti uveljavilo svoje potrebe in zahteve. Vsak drug stan je bolj organiziran, nego je kmetstvo. Zato so kmetje izpostavljeni vplivom raznih elementov in agentov, ki jih ščuvajo in hujskajo. Tudi v preteklosti so se vedno našli ljudje, ki so ščuvali kmetstvo in ga vrgali za upornika, da bi ga pokazali neuporabnega nasprotniku kralju in domovini. Ti ljudje so pri tem računali in spekulirali, kako bi s pomočjo kmečke upornosti sami prišli do oblasti. Vsi upori pa so se končali na ta način, da je bil kmet tepen, njegov zapeljivec pa plačan s tem, da se je dokopal do še večje oblasti. Kmetje so danes v hudih stiskah. Posebna težkoba je v tem, da našega blaga ne moremo spraviti v inozemstvo, ker si industrijske države, ki so doslej kupovale naše kmetijske prideleke, na vse načine prizadevajo, da

bi se s podpiranjem lastnega poljedelstva osamosvojile tako, da bi ne rabile več naše pomoči.

Konverzija kmetijskih dolgov ne pomeni ničesar drugega, nego izpremenitev kratkoročnih dolgov v dolgoročne, da bi tako lahko dolžniki kasneje, ko se bodo čast zopet izboljšali, izpolnili svoje obveznosti. Obenem se bo uređila obrestna mera, da tako kmet ne bo več izročen oduštvu. Pri vsem tem pa je treba postopati zelo previdno, ker ne gre samo za kmetu dolžnika napram banki, marveč tudi za interese vlagateljev. Treba bo najti zlato pot, da kmet ne ostane brez zemlje in kruha. Če bi vladale normalne gospodarske prilike, bi se dalo to vprašanje uređiti z večjim posjilom. Toda danes, ko so gospodarske razmere povsod enako težke, na to ni misliti. Zato pa je danes država v prvi vrsti poklicana, da pomaga tam kjer je pomoč najnujnejša, a zato ima tudi pravico zahtevati od vseh državljanov, da so solidarni in da vsi doprinesejo svoje žrtve za skupni dobrobit.

Zborovalci so sprejeli besede ministra g. Demetroviča z velikim odobravanjem in so prav tako pritrdili tudi naslednjemu govoru ministru g. Pogačniku, ki se je pridružil izvajanjem predgovornika in naglasil potrebo čim tesnejšega sodelovanja v novi politični stranki.

krogih od tega osebnega stika mnogo uspeha in dosego sporazuma med Anglijo in Francijo o vseh problemih, ki so na dnevnem redu razorožitvene konference. Sestanek se bo vršil še ta teden.

Hitlerjevski izgredi v Avstriji

Dunaj, 10. okt. Dočim so minili včerajšnji pohodi narodnih socialistov in nemških telovadcev na Dunaju popolnoma mirno, je prišlo v Melku do spopadov med narodnimi socialisti in socialnimi demokrati. En narodni socialist in en socialni demokrat sta bila smrtno nevarno ranjena. Orožništvo je vzpostavilo mir. V Gmündu ob češkoslovaški meji je istotako prišlo do spopadov, pri katerih je bilo 15 oseb ranjenih.

Nova nesoglasja v angleški vladi

London, 10. oktobra. AA. Kampanja za varčevanje v proračunu, ki ji zakladni kancelar očitno pripisuje velik pomen, je, kakor poročajo nekateri listi, vznemirila predsednika vlade Macdonalda, ki bi rad nekatere točke v varčevalnem načrtu izpremenil. Kakor poroča »Sunday Referee«, je Macdonald v izredno težkem položaju, tako da ni izključeno, da bo prav kmalu moral izbirati med alternativama, ali odneha nasproti svojim konservativnim tovarišem, ali pa se umakne.

Rudniška nesreča
London, 10. oktobra. AA. V lancashirskem rudniku je strmoglavilo divjalo z rudarji v globino. V dvigalo je bilo 15 rudarjev, ki so odhajali z dela. Boje se, da se je vseh 15 smrtno ponesrečilo.

Cirkus Gleich v Ljubljani

Ljubljana, 10. oktobra.
Prvotno so hoteli oblasti prepovedati cirkus Gleich gostovanje v Ljubljani, pozneje je pa vodstvo podjetja prepričalo naše merodajne kroge, da to ne kaže in je dobilo dovoljenje za predstave, ki se prične 17. t. m. Cirkus ostane v Ljubljani do 21. oktobra. Mestna občina pa je pristala na gostovanje samo pod pogojem, da se vse takse znatno povišajo, tako da bo mogoče iz teh taksi popreti razne kulturne in socialne ustanove v Ljubljani.

Predstave se bodo vršile baje na igrišču Ilirije ob Gospodarski cesti v bližini goranskega kolodvora. Dosedaj je v Ljubljani šele velika reklama kolona, posebni vlaki pa pridejo, ko bo cirkus zaključil svoje gostovanje v Zagrebu. Na občinskih takсах in drugih dajstvih bo moral cirkus plačati v Ljubljani vsak dan okrog 10.000 dinarjev. Cirkus kupuje tudi sam živino po kmetih in ima svojo moderno opremo, no mesnico. V Beogradu so cene mesa za časa gostovanja cirkusa poskočile za 2 dinarja pri kg.

Zopet pretepi in poboji

Ljubljana, 10. oktobra.
Včerajšnja nedelja je bila zopet v znamenju žalostnih dogodkov. Demon alkohola je kraljeval povsod in v bolnico so morali prepejati številne njegove žrtve, od katerih je ena umrla, dve so pa borila s smrtno. Res žalostno je, da se nedeljo za nedeljo ponavljajo taki izgredi in da padajo teden za tednom žrtve podivjanih in pijanih junakov noža in kola.

USTRELJEN V GLAVO

Druga žrtev divjaškega napada je delavec Stipo Jekić, rojen leta 1902, ki so ga davi z vlakom pripeljali iz St. Vida pri Cerkljici, z glavnega kolodvora ga je pa reševalni avto prepejal v bolnico. Jekića je nekdo včeraj ustrelil v glavo in ga smrtno nevarno ranil. Kdo so napadali, ni znano in tudi Jekić tega ne ve povedati.

UBOJ V SREDNJIH GAMELJINAH

V soboto zvečer je v Srednjih Gameljnah v neki gostilni popivala večja družba vaščanov, bilo jih je okrog 15. Okrog 10. so zapustili gostilno in na cesti so našli na 24letnega zidarja Filipa Kepiča. Med družbo in Kepičem je kar na lepem nastal pretep, nekdo je potegnil iz bližnje meje debel kol in opazil Kepiča tako močno po glavi, da se je nezavesten zgrudil.

Pretepači so pobegnili, hudo poškodovanega Kepiča so pa prepejali v bolnico, kjer se pa ni več zavedel in je tri ure po prevozu okrog 1. jutraj podlegel poškodbam.

O napadu so bili obveščeni šentvriški orožniki, ki so uvedli obširno preiskavo in aretirali več soudeležencev pretepa, glavni krivec je bil pa davi aretiran v Ljubljani. Ob 9. jutraj je stražnik Soier v Delavski zbornici aretiral brezposelnega delavca Alojzija Jerino, rojenega v Logatcu in pristojnega v Dolenji Logatec, ki je ubil pokojnega Kepiča. Jerina je bil prepejan na policijo in zadržan.

Pri zadrževanju se je vedel popolnoma hladnokrvno in skoraj smeje je pripovedoval, kako je opazil Kepiča po glavi. Zagovarjal se je pa, da so prišli fantje iz gostilne, ko je nenadoma začelo leteti kamenje nanje. Nobeden ni videl in vedel, od kod, končno so pa opazili Kepiča. Tedaj se mu je približal neki zidar, ki ga je pa Kepič baje pobil na tla. Jerina je pripomnil: »Kaj pa ti je storil, da si ga podrli na tla?«

V naslednjem hipu, se je baje Kepič z nožem v roki zaletel proti Jerini in istotako sta počila dva strela. V slobranu je Jerina iz bližnjega plota izrval kol in

opazil Kepiča tako močno po glavi, da se je sesedel. Nesreča je bila v tem, da je bil na koncu late žebelj, ki se je nesrečnemu Kepiču zapil v glavo. Jerina pravi tudi, da lahko potrdi njegovo izpoved 14 prič. »Če ne bi jaz njeega, bi pa on mene. Škoda, da ne more govoriti!« je zaključil svoj zagovor. Policija je Jerino izročila sodišču.

JUNAČKI NOŽA

Na cesti blizu Trzinja je bil snoči napaden 22letni mizarški pomočnik Miha Kmetič. Nekdo ga je z nožem sunil v glavo in desno roko in ga težje poškodoval. Kmetičeve poškodbe so prav resne. — Tudi v Zg. Šiški je nastala v soboto zvečer precej huda rabuka pred neko gostilno. Končno sta na bojišču obležala hudo ranjena 42letni zidar Šiško, ki ga je nekdo sunil z nožem v hrbet in 30letni delavec Martin Mihočič, ki je bil rajen v desno nogo. Šiškova poškodba je precej resna. Policija je že izsledila napadalce in jih izročila sodišču. — V Depali vasi je nedeljo v gostilni razbijal kozarce in jih metel po mizah, čepinca razbitega kozarca je priletela čevljarškemu vajencu Mihi Sršenu v desno oko in mu ga precej nevarno poškodovala. Tudi Sršena so morali prepejati v bolnico.

NOČNI NAPAD NA VIDOVDANSKI CESTI

Po Vidovdanski cesti menda pomoči ne bo več varno hoditi. Skoraj vsako soboto napadajo tam pijani ponočnjaki mirne pasante in že večkrat so morali v bolnico prepejati nedolžne žrtve teh napadov. Tudi snoči sta bili zopet napadena dve osebi. Ko je okrog 1. jutraj kooptor Josip Piberšek raznašal »Jutro«, so se ga lotili neznan napadalci, ga vrgli na tla, začeli suvati in pretepati. Iščočasnno so napadli tudi neko gospodično, ki se je vračala domov in jo vrgli v jarek. Policija je dva napadalca aretirala, tretji je pa pobegnil. Gospodična, ki je bila napadena, naj se javi na policijo. Žeteli bi bilo, da bi se policija mako bolj zanimala za Vidovdanske ceste, zlasti ob sobotah.

ŠTEVINE ARETACIJE

V noči od sobote do danes je policija aretirala 11 sumljivih tipov. Več jih je bilo zasledovanih zaradi tatvine, med temi zidar Marko S. in pa samski delavec Jože M. iz Tržiča. Poleg tega je policija aretirala pet Bosancev, ki kupujejo staro obleko, pokupijo pa tudi vse ukradeno blago. Policija bo Bosance izgnala iz mesta.

Kongres naših pevcev

Beograd, 9. oktobra.
Danes dopoldne se je vršil tu izredni kongres Jugoslovenske pevске zveze. Predsedoval mu je vseučilski profesor dr. Viktor Novak. Iz Ljubljane so se udeležili kongresa gg. dr. Anton Švigelj, Jaka Grčar in Ivan Ošaben. Preditano je bilo pismo dvornega maršalata, da je kralj sprejel pokroviteljstvo vsojugoslovenske pevškega zleta, ki se bo vršil na Vidov dan 1935 v Beogradu. Po poročilih zveznih funkcionarjev je prišlo v obravnavo vprašanje sedeža zveze. Ker na kongresu v Ljubljani v tem pogledu ni bil dosežen sporazum, je razpravljalo o sedežu zveze izredni kongres. Šlo je za to, da bodi sedež zveze v Beogradu, ali pa naj bi se vsaka tri leta menjal. Sprejet je bil prvi predlog.

Ker stara uprava ni hotela več ostati na svojem mestu, je bila izvoljena nova. Za predsednika je bil izvoljen narodni poslanec dr. Joza Lalošević iz Sombora, med tremi podpredsedniki je dr. Anton Švigelj iz Ljubljane, med člani uprave sta pa Slovenca dr. Franjo Rapotec in Vinko Zganec. Za dosmrtnega častnega predsednika JPS je bil izvoljen dr. Viktor Novak, za dosmrtnega člana pa med drugimi dr. Anton Švigelj.

Praktično pobijanje brezposelnosti

Washington, 10. oktobra. Ameriška vlada je sklenila v svrhu omiljenja brezposelnosti prirediti z gradbo velikega mostu preko zaliva pri San Franciscu. Most bo dolg 7.2 km in bo največji most na svetu. Gradbeni stroški so procenjeni na 62 milijonov dolarjev.

Norveški parnik potopil

London, 10. oktobra. Parnik »Afric Star«, ki je na potu v Buenos Aires, je sredi Oceana treščil z norveškim motornim parnikom »Charante«. Norveški parnik je dobil veliko luknjo in se je v par urah potopil. Potnike in posadko je rešil angleški parnik »Afric Star«. Kako je prišlo do nesreče, še ni znano.

Nov potres v Grčiji

Atene, 10. oktobra. Na polotoku Katikidike so včeraj in v pretekli noči zopet zaboležili več novih potresnih sunkov. Zlasti sunki okrog 9. zvečer je bil izredno močan. Ljudje so prestrašeni zbežali na prosto in si vso noč niso upali nazaj v svoje domove, v kolikor jih potres dosedaj še ni porušil. Po dosedanjih vestih pa ta potres ni napravil znatnejše škode.

Socialistična zmaga pri občinskih volitvah v Belgiji

Bruselj, 10. oktobra. Včeraj so se v vsej Belgiji vršile občinske volitve. Potekle so mirno in brez incidentov. Po dosedaj znanih rezultatih so zmagezi socialni demokrati, ki so svoje pozicije znatno ojačali. V 20 občinah so dobili absolutno večino, v mnogih drugih občinah pa imajo večino ali pa beležijo znaten napredek. Komunisti so mestoma zelo nazadovali.

Ponesrečen polet okoli sveta

Berlin, 10. oktobra. AA. Še v soboto je nemški letalec von Gronau, ki se nahaja na potu okrog sveta, imel brezlični intervju z domovino, danes pa poročajo iz Manile, da so tamkaj ušli brezlične klice na pomoč, v katerih Gronau sporoča, da je moral pristati na Indskem oceanu severno, zapadno od Portswartenhama. Mesto, kjer je pristal, ima 14.20 severne širine in 97.10 vzh. dolžine.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2307.63—2318.99, Berlin 1366.80—1367.60, Bruselj 796.07 do 800.01, Cuth 1208.35—1213.85, London 197.25—198.85, Newyork ček 5694.86 do 5723.72, Paris 226.10—226.22, Praga 169.79 do 170.66, Trst 292.57—294.97.

INOZEMSKA BORZA.

Cerich: Paris 20.30, London 17.82, Newyork 515 in tri četrt, Bruselj 71.82 in pol, Milan 26.42, Madrid 42.37 in pol, Amsterdam, 208.10, Berlin 122.70, Sofija 3.73, Praga 15.49, Varšava 18.05, Budapešta 3.06.

Sestanek Macdonald - Herriot

Sestanek se bo vršil še ta teden v Londonu

Pariz, 10. oktobra. g. Današnji listi obširno komentirajo včerajšnje razorožitvene razgovore in možnost potovanja Herriota v London. Listi poudarjajo izrecno, da odklanja Herriot posebne razgovore ter pravi, da ni nobena tajnost, da je francoskemu ministrskemu predsedniku misel potovanja v London v sedanjem trenutku precej neugodna. Francija hoče sedaj doseči, da bi se konferenca vršila v Ženevi in da bi se Belgija, Poljska in češkoslovaška pritegnile h konferenci. Ženeva kot kraj konference ne bi samo odgovarjala Herriotovi želji, temveč tudi želji predsednika razorožitvene konference Hendersona. Ako bo Herriot sprejel vabilo Macdonalda v London, bo najbrž odpotoval v sredo ali četrtek.

Berlin, 10. oktobra. g. Glede inozemskih

vesti o želji Francije, da bi se konferenca petih velesil vršila v Lausanni, ugotavljajo današnji listi, da nemška vlada o tej želji od nobene strani še ni dobila nobenega sporočila. Nemška nota je bila sestavljena z ozirom na prvotno nemško povabilo, ki določa London kot kraj konference. Ako bi sedaj angleška vlada opustila svoj prvotni namen, da bi se vršila konferenca v Londonu, bi bil, kakor menijo listi, ustvarjen za Nemčijo popolnoma nov položaj.

London, 10. oktobra. Diplomatski dopisnik »Daily Telegrapha« poroča, da je Macdonald oficijelno povabil francoskega ministrskega predsednika na sestanek v Londonu. Na tem sestanku bi oba državnika podrobno razpravljala o razorožitvenem problemu v zvezi s stalnim Nemčije. List poudarja, da si obetajo v angleških

Pugljeva proslava v Novem mestu

Lepo se je Dolenjska oddolžila spominu svojega zaslužnega sina

Novo mesto, 10. oktobra. Proslava dolenjskega pesnika in pisatelja Milana Pugača je pričela prav za prav že sinoči s slavnostno akademijo v Sokolskem domu. Uvod in konec je izvedel sokolski orkester pod večšo taktirko gosp. Šproca. Čudi smo veliki potpuri iz opere »Dezela smehljaja, Straussov valček »Bocaccio« in Schönherrijevo korčnico »Bratci, veseli vsi«. Osmošolec A. Berkopec je z umevanjem prednašal Peterlin-Petrusko pesem »Popotnik«, nakar je obširno govoril o Milanu Pugaču pisatelj J. Vandot. Za njim je recital pesnik Petruska Pugačev »Dolenjsko legendo o svetem Izidorju«. Osmošolka gđ. E. Logerjeva je z Griegov sonato op. VII., I. del, pokazala vse svoje veliko znanje in sijajno obvladovanje glasovnjaka. Žela je viliaren aplavz in se je morala ponovno pokazati. Iskrena in z globokim občutkom je bila izvedena naslednja recitacija v obliki odlomkov iz Pugačeve »Igre«. Sedmošolec J. Peterlin se je povsem vživel v pesniško občutke in zato je bilo njegovo prednašanje višek večera. Nič slabše se ni odrezala gojenka novomeške meščanske šole V. Zbogarijeva, ki je z občudovanjem vzbujajočim patosom iznesla pretresljivo Pugačev sliki »Božič«. Mešani mladinski zbor je pod vodstvom nastavnika meščanske šole g. K. Štrbenka prav ljubko zapel tri pesmi, in sicer koruški narodni »Pastir« pa še dve tri in »Pojdem u rute« ter Gerbičev »Pastirček«. Največji odmev je dosegla druga pesem, ki so jo morali delno ponoviti. Solistka gđ. Murnova ima prav ljubeč glas, le petja skozi nos naj se odvadi.

Dvorana je bila nabito polna. Zastopniki oblastev, društev in korporacij, meščanstvo, okoličani in sila mnogo dijaštva. Vse je šlo gladko in v najboljšem razpoloženju, vendar pa bi v bodoče priporočal mladim ljudem pod galerijo malo več takta in strpnosti. Med izvajanjem govornikov naj se molči, kdor pa ne more, naj se mirno odstrani ali pa sploh ne pride. Za zabavo so pa odmiri.

Naslednje jutro, krasna jesenska nedelja na Dolenjskem, je našlo vse mesto v zastavah in cvetju. Vrvenje je od ure do ure naraščalo in ko je ob 9.30 zasvirala godba, je drto vse na Florjanov trg, kjer se je vrščala povorka. Ljubljanski gostje so prispeli deloma s prvimi deloma pa z drugim vlakom. Odbor »Krke« je prispel že v soboto popoldne v Novo mesto in pristostvoval vžidanju spominke plošče in portreta na slaviščeno rojstno hišo na Zagrebški cesti, ali kot pravijo Novomeščani, v gorenji Kandiji. Gorupčeva kovčiga je zdaj tam. Nad vzhodom blesti v modrih črkah na sivem kamnu napis: »Tu se je rodil Milan Pugač, slovenski pisatelj, * 3. I. 1883 — † 3. II. 1929. Ponizljivo se pradi bitkami v polju. Društvo »Krka« 1932.« Tik nad napisom je pisatelj portret, vklesan v kamen. Delo je v petih tridih dneh izvrstno dogotovil akad. kipar Tine Kos, dočim je spominška plošča delo akad. kiparja Franca Gorseta.

Točno ob 10. je krenila slavnostna povorka z godbo in sokolskim praporom na čelu skozi mesto. Za Katarinim trgom je zavila na Ljubljansko cesto in preko prostora trga Kraljeviča Petra in čez most pred hišo slavja. Za Sokolom in gasilci je

v četverstopni korakala novomeška in šmihelska šolska mladost, gimnazija, meščanska in osnovne šole. Zda se je še videlo, koliko udeležencev se naraščala premore. Tudi obrtni in trgovski vajenci in kmetijska šola na Grmu so se uvrstili v sprevod. Istotako številni ljubljanski gostje, med njimi zastopnik »Soče« g. Cotar. Za njimi obrtno društvo z novim praporom pomočnega odseka. Prvič se je pokazal lepi prapor. Stedili so zastopniki politične oblasti, komandant žandarmerije, zastopnik cerkve, okrožno sodišča in državnega tožilstva, profesorski zbor, učiteljsko, ostali uradi in korporacije in zadrugi in trgovski gremiji, prosvetna in karitativna društva ter slednjič občinstvo. Vse ceste in ulice so bile tudi polne občinstva, vsa okna zasedena. Vzklik, pozdravi. Nemurni naš Jakac je pa vrtel svojo filmsko kamero, vsepovsod se je zadrževal neno nepogrešljivo oko in kaj kmalu bo spet pokazal sadove današnje nedelje. Tudi novomeški amaterji so pridno snemali in naš fotograf Guido istotako ni zamudil lepe prilike. Spominov bo torej dovolj.

Natrpal se je prostor med Gorupčev hišo in hotelom Windschererjem, zaprla se je cesta in slavnost je pričela. Ljubljanski radio je uslužno nastavljal svoj mikrofoni, ki je široko sveta raznašal vest, da slovenski narod časti svojega moža in da Dolenjska ni pozabila svojega sina, ki je opeval lepoto njenih gričev in ljubečost njenih gor in belih cerkvic na njih in pisanih naselij med njimi in šegavega ljudstva v njih. Pred mikrofonom je reportiral mestni učitelj g. Viktor Pirnat. Slavnost je otvoril predsednik ljubljanskega društva »Krke« g. Rostan s spominskim nagovorom ter izročil spomenik hišnemu lastniku g. Petru Gorupču in mestnemu županu dr. Josipu Režek, ki ga je sprejel pristočno, saj je bil pokojni Pugač njegov osebni prijatelj in je z njim in Kettejem sam doživljal ono pisano dobo našega slovenskega preporoda. Pesnik Oton Župančič se je v izklesanih besedah poklonil pokojnemu slavljenku kot pisatelju, režiserju in človeku. Govoril mu je v imenu Narodnega gledališča, Društva književnikov in Penklub. Urednik »Ljubljanskega Zvona«, g. Fran Albrecht se je spominjal slavljenca kot nekdanjega nad vse delavnega tajnika Slovenske Matice in končno je slavil njegov spomin v imenu članov Narodnega gledališča, predsednik Udruga gledaliških igralcev g. Ljubo Drenovec. Prisrčne so bile njegove besede, videlo se je, da je bil Pugač igralcem več kot učitelj, bil jim je vodnik, tovariš in prijatelj.

Kot za slovo in v ponovno počastitev slavljenca je zasijalo zlato jesensko sonce in obilo s svojimi blagodejnimi žarki Pugačev portret, Pugačev obraz, ki ga je za njegove žive dni tako malo božalo. Menda se je hotelo danes za to oddolžiti.

Razšlo se je ljudstvo, razlilo se je po vseh cestah in ulicah, zaigrala je godba, v kapitlju so kot nalašč zapeli zvonovi, nasmehnila se je Dolenjska spominu svojega sina, čigar ime bo živelo, dokler bo svetlo sonce obsevalo sanjave dolenjske griče in dokler bo zelena Krka objemala skalno podnožje ljubke dolenjske metropole.

Lepa manifestacija narodnega delavstva

Prvi javni shod kranjske podružnice NSZ — Veliko zanimanje delavstva za shod

Kranj, 9. oktobra.

Kranjske podružnice Narodno-strokovne zveze je priredila danes popoldne v gledališki dvorani Narodnega doma svoj prvi javni shod. Ker je bil program govornikov zelo zanimiv in aktualen, je napolnilo delavstvo obojega spola dvorano do zadnjega kotička. Tu si videl pisarniškega nameščenca in ročnega delavca. Na shodu so govorili predsednik NSZ g. Rudolf Juvan ter narodna poslanca g. dr. Stane Raper in g. Ivan Lončar. Udeležili so se shoda tudi kranjski župan g. Ciril Pirce, sreski komisar g. Mrkolt in starosta Sokolske župe Kranj dr. F. Šemrov.

Zbrano delavstvo je pozdravil župan g. Ciril Pirce v imenu kranjske občine. Poudaril je, da je postalo delavstvo z industrializacijo sestavni del našega prebivalstva, ki mu mora iti občina vsestransko na roko. Občina se bo ozirala na želje delavstva tem lažje, če bo organizirano v močni, nacionalno usmerjeni organizaciji. Nato je spregovoril predsednik NSZ g. Rudolf Juvan. Delavska zbornost, ki se vršila že na Jelenicah, v Mariboru in v Trbovljah, povsod v znamenju protestov proti zastopavanju delavca in zahtov po delavskih pravicah. Delavec zahteva dela, ker ima pravico, da mu družba, ki vlada nad njim, da posla in zaskrba. Tu pa morajo sodelovati predvsem delavci sami, če hočejo, da se bodo kritične razmere zboljšale. Ne sme jim biti vseeno, kako se rešujejo pereča socialna vprašanja.

Ko je Nj. Vel. kralj z energično gesto napravil konec razdrapanim razmeram v državi, je izrečno poudaril, da je njegova odlična volja pomagati delovnemu ljudstvu. Ko so bile razpuščene politične stranke, so bile priznane strokovne delavske organizacije. Gospodarsko krizo bomo preboleli, ako boste doprinesla žrtve in delavci kapitalist, ne pa samo delavec. Kapital in delo sta dva svetoživa, ki ustvarjata nekaj dobrega, če se združita. V Jugoslaviji ne smemo odločiti internacionalne delavske organizacije, temveč nacionalne. Če nam

v prvi vrsti za to, da zaščitimo domačega človeka, ki bo prišel do pravic samo z delom, v katerem ne bo razdiral, temveč samo gradil. Nato je dal besedo obema g. narodna poslancema, ki sta dobra prijatelja delavstva in ki dobro razumeta njegov položaj. Poudaril je tudi, da mora postati vse narodno delavstvo del močne vse državne JRKD stranke.

Delavstvo je navdušeno pozdravilo našega sreskega poslanca g. Ivana Lončarja. Kot dolgoletni župan mesta Tržica, ki je izrazilo industrijski kraj, pozna g. Lončar dobro gospodarske razmere našega sresa, kaj je slojno zelo pester. Pozival je delavce, naj ne zahtevajo samo pravice, temveč naj pokažejo tudi voljo sodelovanja. Za njim je raztolmačil zbranimu delavstvu poslanec g. dr. Stane Raper politični položaj. V zelo zanimivih izjavah je naglasil, da ima sedanji parlament važno nalogo, pomagati pri iskanju izhoda iz težkih časov. Zato pa so poklicane delavske organizacije, da napravijo pametne predloge za zakone, ki se bodo neposredno tikali delavca. G. dr. Stanko Sajovic je pristavil še par zanimivih misli, ki naj bi jih organizacija pri reševanju delavskih problemov upoštevala. Končno je bila prečтана resolucija, ki je bila soglasno sprejeta.

Zvočni kino IDEAL

Danes nepreklicno zadnjikrat

Harry Piel

v svoji mojstrovini dramskih senzacij

Človek z neba

Ob 4., 7. in 9. zvečer

Greta Garbo

JUTRI!

v najslajši ljubavni pravljici
tragične ljubezni in neodoljive
strasti

*

„GREŠNICA“

PO ODESKEM KOMADU »ROMANCE« — LJUBEZEN MLADENGA DUHOVNika IN SLAVNE IGRALKE.

Počastitev spomina Jurija Flajšmana

Lepa spominška svečanost v Beričevem, v skladateljevem rojstnem kraju

Ljubljana, 9. oktobra.

Včeraj popoldne je prijazna vas Beričevo pri Dolu v okolici Ljubljane pristočno slavila obletnico odkritja spomenika skladatelju Juriju Flajšmanu, ki se je tam rodil. Točno ob 15. uri je odkorakala povorka gasilcev, domačih pevcev in drugih gostov na prostor pred Flajšmanov spomenik, ki so ga dekleta ozajšala z venc in rožami. Najprej je zbor lepo ubrano zapel »Luna sije«, nakar je podnačelnik Kamniške gasilske župe znani vinski trgovec in gostoljubni gostilničar g. Janez Grad navzoče prisrčno pozdravil ter podal besedo povodnji Hubadove župe IPS in »Ljubljanskega Zvona« g. Zorku Prelovcu, ki je naslovil na občinstvo sledeče besede:

Narod! Malodane leto osorej si se bil zbral, da prisostvuje odkritju spomenika slovenskemu skladatelju Juriju Flajšmanu. Da ga ni s temeljitimi študijami njegovega življenja in glasbenega dela razkril g. profesor dr. Pavel Kozina, bi bil pač kot je pri nas Slovincih žalostna navada, ostal — pozabljen. Pevci in pevke so prepevali njegove pesmi, pa sem prepričan, da jih večina ni vedela, kdo je bil Jurij Flajšman, tem bolj, ker so nekatere njegove pesmi sploh postale narodna last. Zanimivo je, da je našemu narodu podarila znamenite moze, pisatelje, zgodovinarje, matematike, glasbenike in končno tudi politike kmečka hiša. Tako se je rodil tudi Jurij Flajšman v skromni hišici, poleg katere danes stoji njegov tudi skromen spomenik, kot viden dokaz, da mora narod biti hvaljen spominu mož, ki so mu bili na kakršenkoli način vodniki.

Tak vodnik je bil tudi Jurij Flajšman. Rojenec so mu bile ob zibelki naklonile dar pesmi in lepih melodij, s katerimi je mogel bodriti narod, ki je takrat ždel v brezpravnosti. In po revoluciji leta 1848, ko so se slovenski narodi začeli zavedati svojih pravic je bil najbolj brezpraven naš mali narodčič slovenski. V uradih, so lah in povsod je vladal nemški jezik, govorica naših mater je bila povsod zaničevana. Kljub vsemu zatiranju pa se je našlo dovolj zavednih Slovincov, ki so s časopisi budili med narodno narodno zavest in nemalo so k tej pripomogli skladatelji, med njimi baš Jurij Flajšman. Skladal je v prvi vrsti domorodne pesmi, ki so bodrile narod naj veruje v lastno moč in silo, ki naj ne obupa, ker vendar enkrat napoči dan, ko se bomo otresli hlapčevstva.

Viški Sokol ob 12 letnici koroškega plebiscita

Uprizoritev Meškove drame »Na smrt obsojeni« ob veliki udeležbi Vičanov

Vič, 10. oktobra.

12letnico nesrečnega koroškega plebiscita je agilni dramski odsek viškega Sokola proslavil z izvrstno uspešno Meškovo dramo. Na smrt obsojeni v režiji br. Ljuba Drenovec. Spominški večer je posetilo domače občinstvo v tako velikem številu, da je bila sokolska dvorana zasedena do zadnjega kotička. Pred predstavo je društveni podstarosta ravnatelj br. F. A. in toplo pozdravil zbrano občinstvo, nakar je župni prosvetar br. Janez P. o h a r c v krasno zasnovanem govoru orisal pomen koroškega plebiscita. Apeliral je zlasti na sokolstvo, da mora kot nositelj narodne ideje in zavednosti budno paziti, da se naš nacionalni ponos ne bo omajal in da bo sokolstvo vedno pripravljeno, kadar bo treba nuditi pomoč našim neosvojenim bratom onstran Karavank in v Primorju. Govor br. Poharca je napravil na občinstvo najboljši vtis in so njegove besede segle vsem globoko v srce, kar je pokazalo toplo priznanje občinstva.

Sedla je vprizoritev Meškove drame »Na smrt obsojeni«, ki nam kaže vse trpljenje našega slovenskega naroda v zibelki slovenstva na Koroškem. Drama je izredno učinkovita na občinstvo in je v nekaterih prizorih ganila do solz. Drama je tokla gladko in so se vsi igralci močno potrudili, tudi oni, ki so prvič nastopili na odru. Kaplan Dolinar br. Vehuška je bil prav dober in je v svojem nastopu pokazal, da mu pristaja vsaka vloga, enako posrečen je bil nastop mladega učitelja-idealista br. Wilenparta. Seljan br. Trpina kot starega zavednega očanca je bil dober, izvrstna pa je bila njegova žena Seljanka, sestre Mimi Erjavčev. Njen nastop in igra kot matere sina, ki pade v boju za slovensko idejo in narodnost, je bil tako dramatičen in tako iskren, da smoremo s. Mimi le čestitati. Marsikateri mati si je brisala solze, videli nesrečno obupano mater plakati ob truplu svojega sina Ivana, ki ga izvrstno podal br.

nja izpod tujega jarma avstrijskih cesarjev in dunajskih birokratov, ko bomo na svoji zemlji svoj gospodarji, ne pa brezpravna raja.

In med temi poborniki je položil na oktar domovine lep vogelni kamen tudi Jurij Flajšman. Skladal je poleg domorodnih tudi ljubezenske pesmi v znamenju naših narodnih rožic, nageljna, roženkavta in rožmarina, napitnice in zdravice, ki jih je narod vžibul in jih še danes z veseljem prepeva. Kateri Slovenec ne pozna prelepe »Luna sije« na Prešernovo besedilo. Komu ni ljuba Flajšmanova »V gorensko oziraj se skalnato stran«. Že kot deca smo se vsi naslajali ob teh melodijah. Flajšman ima pa poleg svojega skladateljskega dela še drugo, morda važnejšo zaslug. Izdal je glasbeni list »Slovenska gerlica« in bil takorekoč prvi urednik prvega slov. glasb. lista. Za vse njegovo, za tiste čase čudno plodovito delo v prid narodne probuje, začetkov našega glasbenega življenja, začetkov naših glasbenih izdaj, mu narod nikdar ne more in ne sme pozabiti svoje hvaležnosti, najbolj pa mu moramo biti hvaležni pevke in pevci, ki nam je podarili toliko lepih pesmic.

Proroške njegove uglasbene besede:

Vse je vihar razdjal,

pa narod zmiraj stal.

lahko danes obrnemo drugače.

Nič ne bo vihar razdjal,

ampak narod bo zmiraj stal.

Tudi on je k temu s svojim kulturnim delom izdatno pripomogel, zato pa slava Flajšmanovemu spominu!

Govor je bil sprejet z burno pohvalo. Zlasti je moral v srce seči prisotni ljudskošolski mladini. Pevski zbor je še zapel Hajdrihovo »Slava Slovincem«, v kateri je nekoliko ušel iz intonacije, nato pa še Flajšmanovo »V gorensko oziraj se skalnato stran« povsem skladno.

Po zahvali g. Grada za počastitev spomina Flajšmana je krenila povorka na vrt g. Grada, kjer se je začela prijetna domača veselica. Gostilničar je udeležence postregel z vsemi dobrotami, ki jih njegova gostilna vedno lahko nudi, domači pevski zbor je zapel več pesmi in zabava se je gotovo raztegnila v pozno noč. Prireditve je pokazala, da se Beričevo zaveda pomena svojega rojaka, skladatelja Jurija Flajšmana za probudo našega naroda s pesmijo.

Režiserju br. Drenovcu in vsemu igral-skemu osebju iskreno čestitam za željo, da bi skoro videli zopet tako dobro pripravljeno igro na viškem sokolskem odru. Po tej poti naprej! Zdravo! I. H.

Beležnica

Koledar.

Danes: Ponedeljek, 10. oktobra kato-ličani: Francišek B. Stremil, pravoslavni 27. septembra.

Današnje prireditve.

Kino Matica: »Hrepenenje 202«.

Kino ideal: Človek z neba (Harry Piel).

Kino Dvor: Harold Lloyd kot »Junak«.

ZKD: film »Goethe« ob 14.30 v kinu Matic.

Predavanje SPD o Prokletiji ob 20. v Delavski zbornici.

Koncert Rdečega križa ob 20. v Filhar-monični dvorani.

Dežurne lekarne.

Danes: Bahovec, Kongresni trg 12. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in Hočevar, Ljubljana VII. Celovška cesta 34.

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 10. oktobra: Marij. Red D.

Torek, 11. oktobra: Zaprt.

Sreda, 12. oktobra: Zločin in kazen. Red Sreda.

Četrtek, 13. oktobra: Strast pod brest.

Izven. Premijera.

Petek, 14. oktobra: Zaprt.

Opozarjamo na nocojšnjo reprizo

drame Marij za red D v ljubljanski drami.

»Strast pod brest« je naslov nasled-nje novitete, ki pride v četrtek, dne 13. t. m. na oder naše drame. Igra, katero je napisal ameriški pisatelj O' Neill, je polna strasti in prava slika ljubezni med moškim in žensko, ljubezni ameriškega farmarja do zemlje. Ta ljubezni ameriških farmarjev je zelo slika ljubezni našega človeka, ki se z vsem srcem oklepa svoje rodne zemlje. Režija je Bratko Kreftova. Originalna sce-nerija pa je delo gledališke slikarne po na-štirih scenografu g. Ujančičeva. Zasedbo posameznih vlog priloščimo jutri. Premije-ra je izven abonmaja.

Abonma Sreda ima svojo predstavo dne 12. t. m. Vprizori se Zločin in kazen v dramizaciji Krasnopolskega.

OPERA

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 10. oktobra: Zaprt.

Torek, 11. oktobra: Hlapec Jernej. Red A.

Hlapec Jernej. Druga repriza izred-no zanimive opere Hlapec Jernej bo v to-rek 11. t. m. v naši operi. Opero dirigira kapelnik dr. Svava. Naslovno vlogo Hlapca Jerneja poje g. Primožič. Predstava se vrši za red A.

Hrepenenje 202

Ljubljana, 10. oktobra.

Kako se iz nič napravi prav prijetna in ves čas zabavna opereta, smo videli včeraj pri tem nad vse veselim filmu v kinu Matic. Peri »malih oglaših« ga polomijo in zmedo oglaš uboge tipkarice, ki išče služ-be, z vabo pustolovčin željne milijonarke. Tako pride lepa Magda Schneider, ki jo poznamo že iz filma »Napačen spoj«, v službo spufanih lahkoživčkov Bobbija in Harryja — Frica Schulza in Rolfja p. G. —, ki imata elegantno vele-mestno parfumerijo, nobenega smisla za tr-govino, pač pa mnogo podjetnosti za lju-bezen. Vse imata zarubljeno, da kar zagra-bita za oglaš, ki jima obeta milijonarke za uslužbenko in z njo lepo, brezskrbno živ-ljenje.

Revno tipkarico Magdo sprejmeta s pokloni, ona pa vsa srečna prosi — za pred-ujno. Zadrege za zadrego, kar je isto kakor vrsta posrečenih komičnih prizorov, ki jih še prav posebno poživlja znani komik Paul Kemp kot prodajalec. Odpoved lo-kala, prekinjenje telefona in elektrike — pa vse morajo prikriti pied »milijonarko«. Smeš doseže višek, ko Magda aranžira iz-ložbo. Ventilator v izložbi ji dviga krila, da višje ne gre, da se gneto gospodje pred oknom, ona pa ničesar sluteč v izložbo pri-trdi se napis: Cesar ne moremo pokazati v izložbi, vidite v trgovini! Naval je seveda ogromen in kupčija kapitalna! Magda dobi izkupljen denar za predujem, hišni gospodar je potolačen s pristanom s ponarejenim kamnom, veseljaka sta pa zopet suha.

Tudi krasna milijonarica Kitty — šar-mantna Louise Rainer, ki ni dobila odgovora na svoj oglaš, se pojavi in konč-no zaljubi v Bobbija. Huda zavedščina je tudi, ko Harry namisleno milijonarke Magdo prosi za posojilo, ali ona vse raz-ume, da jo prosi za roko. Tudi ljubezni, prej pa še jeza, solze in zaupnice, nazadnje pa srečen konec za oba para.

Samo nekaj rezin smo pobrali iz te na delo potresene potice, še posebej pa mo-ramo pohvaliti efektne pesmice, sicer pa operete ni treba obširneje opisovati, saj je pristno dunajska! In te so v Ljubljani naj-bolj priljubljene, med največjimi je pa »Hrepenenje 202«, da bodo vse predstave gotovo razprodane.

Radioprogram

Torek, 11. oktobra.

11.15: Šolska ura: Početniško potovanje s kolesom od Kamnika do Novega mesta (Pero Horn, šolski upravitelj); 12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 17.30: Salonski kvintet; 18.30: Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina; 19: Dr. St. Go-gala: Naše duhovne zajednice; 19.30: A. Peterlin: Temeljni pojmi o geologiji; 20: Hlapec Jernej, opera, prenos iz opernega gledališča v Ljubljani; 22.30: Cas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Sreda, 12. oktobra.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Cas, plošče, borza; 17.30: Otroški kotiček, p. Fr. Ačko; 18: Salonski kvintet; 19: Dr. N. Preobraženski: Ruščina; 19.30: Literar-na ura Knut Hamsun: Potepuhi; 20: Samo-spevi ge. Marije Assejeve: Rusko-ciganske romance; 20.30: I. delavski koncertni večer (prenos iz Delavske zbornice); 21: Salonski kvintet; 22: Cas, poročila; 22.15: Pre-nos iz kavarne »Zvezda«; 23: Napoved pro-grama za naslednji dan.

Kino Ljubljanski Dvor

Telefon 2730

Danes nepreklicno zadnjikrat

ob 4. ½. in 9. uri zvečer

Harold Lloyd kot

JUNAK

Cene Dln 2.—, 4.— in 6.—

Dnevne vesti

— Prvi kongres pravnikov slovenskih držav. Prihodnje leto se zbera pravniki slovenskih držav prvič v Bratislavi na kongresu. Generalno tajništvo kongresa je razposlalo interesantnim skupinam v slovenskih državah osnutke primerjalnega pravnika nazivov slovenske in sicer češkoslovenske, poljske, jugoslovenske, bolgarske, ruske, da bo tako udeležencem kongresa omogočeno vzajemno pasivno znanje slovenskih zakonov in da bo lahko vsak govoril v svoji materni jezi. Čim bo to enostavno jezikoslovje določeno, se loti generalno tajništvo zbiranja gradiva za obširno nazivostje, dopolnjeno po potrebi s frazeologijo. Na V. kongresu naših pravnikov v Dubrovniku so se vršila tudi posvetovanja pripravljatelja odbora za kongres slovenskih pravnikov, ki je obravnaval dnevi kongresnega odbora. Odbor se je posvetoval o razdelitvi znanstvenega dela med jugoslovenske pravne in sklepal o vprašanju, ali naj se že prihodnje leto prične z izdajanjem kongresnega organa »Mednarodni vestnik pravnikov slovenskih držav«. Odbor je razpravljati tudi o redakciji in izdaji popularne shematizma vseh zakonov in odličnih pravnikov iz slovenskih držav.

— Napredovanje v državni službi. Za tehnične višje svetnike 4. skup., I. stop. so napredovali: inženjer Ladislav Bevc in Ciril Pirč v Ljubljani ter Walter Ahlfeld v Novem mestu; za tehnična svetnika v V. skupini, I. stopnje Albin Pitamic v Novem Sadu, za višja pristava v VI. skupini pa Josip Bricevič v Ljubljani in Viljem Babnik v Splitu.

— Brezposelnost v naši državi. Po podatkih borz dela je bilo ob koncu julija v naši državi 11.946 brezposelnih, ob koncu avgusta pa 11.940. Redne podpore so znašale v juliju 349.307, izredne 182.908 Din. v avgustu redne 427.514, izredne pa 129.959 dinarjev.

— Kongres Glavne zadrugne zveze. Glavna zadrugna zveza kraljevine Jugoslavije bo imela 16. in 17. t. m. v Sarajevu svoj letošnji kongres in 13. redno glavno skupščino.

— Razpisana zdravniška služba. Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje v splošni bolnici v Mariboru službo šefa kirurškega oddelka s kvalifikacijo po čl. 20 zakona o bolnicah. Prošnje je treba vložiti pri kr. banski upravi dravske banovine v Ljubljani do 20. oktobra t. l.

— Turci v Dubrovniku. Obisk tujih turistov je v teh lepih jesenskih dneh še vedno dober; zlasti mnogo prihaja turistov z velikimi parniki iz raznih evropskih luk. Angleži so poleg Nemcev naši najpogostejši gosti. Tako je pred nekaj dnevi prišla skupina okoli 420 angleških turistov z velikim turističkim parnikom »Atlantis«. Parnik je prišel preko Malte in Kotora v Dubrovnik. Nekaj gostov je ostalo v Kotoru in si ogledalo mesto in zgodovinske znamenitosti. Ti so se nato odpeljali v Dubrovnik z avtomobilom, vsi navdušeni nad našo lepo riviero. Kakor vedno so tudi to pot Angleži nakupili mnogo ročnih del in vzenin z narodnimi motivi.

— Razpisana zobo-zdravniška služba. OUZD v Novem Sadu razpisuje za občino Beočin mesto pogodbenega zobo-zdravnik. Prošnje je treba vložiti do 22. t. m.

— O vzporedni opori »Hlapec Jernej«. In proslavi 40letnice našega opernega gledališča priobčimo daljši članek današnji zagrebški »Jutarnji list«.

— Novi grobovi. Včeraj dopoldne je umrl sirom Slovenije znani graščak na Tolstem vrhu g. Josip Rudež. V večernem počitku ga položijo jutri popoldne. Pogreb se bo vršil ob 15. iz gradu Tolsti vrh na pokopališču v Orehovicah. — V soboto je podlegel v Ljubljani dolgi teški bolezni vpokojeni tajnik pošte direktorije g. Rado Jeglič, moč simpatičnega, plemenitega značaja, vnet sokolski delavec. Pogreb bo jutri ob 16. iz mrtvašnice splošne bolnice. — Danes ponoči je nenadoma preminula v Ljubljani soproga vpokojenega grogovnega mojstra g. Solasta Jermol. Pogreb bo jutri ob 14.30 iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu. — Včeraj je pobrela dolga, težka bolezen uslužbenca pivovarne Union g. Ivana Poljanška. Pogreb bo jutri ob 16. iz hiše žalosti Zgornja Šiška 59 na pokopališču v Dravici. Bodi pokojnim lahka zemlja, težko prizadetim njihovim svojcem naše iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države deževno. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu in Skoplju 26, v Splitu 25, v Ljubljani 19, v Mariboru 18 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 751,1, temperatura je znašala 16 stopinj.

— Strahovita ljubavna tragedija. V Sarajevu se je odigrala v soboto zvečer pretresljiva ljubavna tragedija. 27letni železniški uslužbenec Bogdan Vasiljevič je imel ljubavno razmerje z 20letno Faniko Šnab in hotel se je z njo poročiti, pa je bila deklica mati odločno proti temu. V soboto zvečer je Bogdan srečal svojo izvoljenko in njeno mater in se začel z njima prepirati. Naenkrat je potegnil revolver in začel streljati za njima. Mater je ranih smrtonosno, Faniko pa tudi težko. Potem si je pognal kroglo v sence in obeležal mrtve.

— Pred taščo beži v umobolnico. Iz bolnice za duševne bolezni v Ljubljani je zbežal Fran Vouk. Našli so ga čisti meč Ljubljano in Karlovec. Ljudem je pravil, da v Ljubljani sploh ni umobolnice, temveč da je to bedasta bolnica, v kateri ni mogel več živeti. Odpravil se je z vlakom v Karlovec, toda tudi svoboda ga je že razočarala. Zato je hotel v Zagreb. Ko so ga vprašali, zakaj hoče spet v bolnico, je dejal, da je boljše biti v desetih bedastih bolnicah hkrati, nego pri eni sami tašči. Polica je ga spravila v Zagreb ter ga bo oddala v opazovalnico na Štefancu.

— Pri haemoroidah, zaprtju, ranitvi črevesja, tvorbi, pritisku vode, bolečinah v križu, temobli v prsih, utripanju srca ter omotici dosežemo z uporabo naravne »Franz-Josefov« grenčice vselej prijetno olajšanje, večkrat pa celo popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni predpisujejo v mnogih slučajih vsak dan zjutraj in zvečer pol kozarca »Franz-Josef« vode. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Novi »Adresar Ljubljane« izide.

Stane Din 160, naroča se v tiskarni »GRAFIKA«, Ljubljana, Resljeva cesta št. 4. 11179

Iz Ljubljane

—lj Časni večer Fr. Slane. V soboto zvečer se je vršil v okusno okrašeni dvorani Sokolskega doma v Štepanji vasi častni večer br. Franceta Slane, starostnika Sokolskega Sokola. Slavnost je otvoril društveni načelnik br. Žitnik, ki je v lepem govoru pozdravil slavilca in mu v imenu društvene uprave izročil krasen spominski album. Potem so pozdravili slavilca dr. Pavel Pestotnik, v imenu župne uprave br. Danilo Šapnja, inž. Bevc za Sokola I., br. Škubic za Sokola IV., v imenu Kolašic pa je izrekla čestitke gospa Benetkova. Slavilec se je ginjen zahvalil za izredno lepo počastitev in s tem je bil oficijelni del tega lepega večera zaključen. Potem se je razvila zelo prijetna družabna zabava.

—lj Seje davčnih odborov za mesto v Ljubljani, ki so bile s tukajšnjim odlokom z dne 26. julija 1932 št. 6006 odgojene za nedoločen čas, se bodo vršile v času od 12. do 22. t. m. Podroben vrstni red, ki je ostal nespremenjen posameznih strok davčnih zavezancev je razviden iz pregleda pri mestnem načelnstvu v Ljubljani in tudi pri tej davčni upravi, Vodnikov trg št. 5-M. Nadstropje pred razpravnim prostorom. Pričetek seje je: a) za trgovski odbor vsakokrat predpoludne ob 8. uri; b) za obrtni odbor vsakokrat popoldne ob 14. uri.

—lj Simfonični ljudski koncert. Prvi koncert te vrste v letošnji sezoni bo v nedeljo 16. t. m. pod vodstvom kapelnika g. Neffata. Na tem koncertu bo nastopil kot solist mladi nadebudni violonist Marjan Viher, ki se je lansko leto 1. decembra na novinarskem koncertu prvič predstavil naši koncertni publiki. Marjan Viher je učenec ravnatelja Karla Sancina v Celju. Dastiravno ima komaj 12 let je mojster na svojem instrumentu in obvlada skoro vse tehnične težkoče z neverjetno lahkoto in spretnostjo. Na nedeljskem koncertu bo izvajal dva krasna pa tudi težka komada s spremljevanjem orkestra in sicer violinski koncert v A-molu od Bacha in pa Vjeus Tempsovo balado in polonezo za violino-solo s spremljevanjem orkestra. Že sam nastop mladega violonista zasluži vse naše zanimanje in polno Unionsko dvorano. Cena posameznim sedežem je od 20 do 6 Din navzdol. Predprodaja vstopnin v knjigarni Glasbene Matice.

—lj Poroke. Včeraj je v Florijanski cerkvi poročil bivši poslanec župnik g. Barle gđ. Gusto, hčerko hišnega posestnika in lastnika znane restavracije pri »Amerikancu« g. Rudolfa Škulja v Florijanski ulici in g. Ferdinanda Bega, poslovodjo firme Julio Meiln v Beogradu. — V nedeljo 9. t. m. sta se poročila g. ing. Franjo Slana, pomočnik šefa kurilnice drž. žel. v Subotici in gđ. Franja Opeckova, priv. uradnica v Ljubljani. — Štepanji vasi. Obilo sreče!

—lj Ljubljanski Sokol naznanja svojemu članstvu tužno vest, da je po dolgem bolehanju preminul dolgoletni in zvesti član brat Rado Jeglič, bivši voditelj Sokolskega društva v Novem mestu. Odposlanstvo društvene uprave ga spremlja na poslednji poti v krog, ostalo članstvo pa vabi, da se temu odposlanstvu pridruži. Zbirališče v Narodnem domu 11. t. m. ob 16. uri. — Pokojniku bodi ohranjen časten spomin.

—lj Nocoj predavanje SFD o Prokletiji. SPD opozarja, da bo predaval drevi ob 20. uri dr. Branimir Gušić v Delavski zbornici o Prokletiji. Planilo in ljubitelji narave udeležite se gotovo te zanimive prireditve s katero otvarja Slovensko plansko društvo svoj letošnji cikel predavanj. Sedeži po 6 Din in stojališča po 3 Din so na razpolago od 8. do 12. in od 15. do 19. ure v društveni pisarni, Masarykova cesta 14-I (palaca Grafike); od 19. in pol dalje pa pri blagajni v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti.

—lj Pujljev večer v drami. Z željo, da bo počastitev pok. režiserja in pisatelja Milana Pujla čim boljša in umetniško dostojnejša, smo preložili prireditev na prireditev na torek 8. novembra t. l. Ob tej priliki bodo vzporedni iz pisateljevih novel dramatisirani odločki, ki jih bodo oskrbeli ravnatelj Golia ter režiserja Kreft in Lipah. — »Udruženje gledaliških igralcev«.

—lj G. Bojan Peček, odlični član naše operete proslavi 25-letnico svojega gledališkega umetniškega udejstvovanja v soboto 12. novembra in sicer v izvirni domači opereti »Erika«.

Danes zaradi velikega zanimanja ob pol 15. zadnjikrat ZKD film »Goethe«. Zaradi zelo živega zanimanja, ki ga je pokazala ljubljanska publika za lepi kulturni film o življenju in delovanju velikega pisatelja W. Goetheja, bo ZKD predvajala ta film še danes ob pol 15. v Elitnem kinu Matici. Danes je torej zadnja prilika, da se vsako potom filma seznanimo s biografijo in važnejšimi deli slavnega pisatelja. Današnja predstava je nepreklicno zadnja, ker mora ZKD film v torek vrniti. — Kot uvod h glavnemu filmu predvaja ZKD še dva krasna kulturna zvočna filma iz kraljestva živalstva, oba v na-

ravnih barvah. Vrh tega boste videli še največji Ufin zvočni tehnik. Program je tedaj zelo pester in skrbno izbran ter priporočamo, da si ga vsakdo ogleda.

—lj Ljubljanske obrtniške opozorjamo, da se vršijo od 12. do 22. t. m. seje davčnega odbora pri davčni upravi za mesto Ljubljana, Vodnikov trg št. 5-I. Kdor ima kakršnekoli želje v zvezi z odmere pridobnine naj se obrne na podpisano društvo. — Cankarjevo nabrežje 9. — Obrtniško društvo v Ljubljani. 532-n

—lj Za slepe. Na žitni g. Viharja Rudolfa v Ljubljani so darovali zbrani svatki po gospej Tenente Mariji Društvu slepih Din 120.25. Bog plačaj!

—lj Višji samaritanski tečaj krajevnege odbora Rdečega križa v Ljubljani se začne v torek 11. t. m. ob 19. uri v Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti v Ljubljani.

Kdor zaničuje se sam, Podlaga je tučjevi peti

Ali res ne verujete, da izdeluje tovarna

TEOKAROVIC, PARAČIN

najfinerja suknja iz čiste volne po cenah, ki bodo preprečile uvoz inozemskih izdelkov. Obiščite skladišče tovarne: Gradišče št. 4. — Na drobno in debelo!

Iz Novega mesta

—lj Ljubljanski gostje, ki so prihili na Pujljev proslavo, so izrabili prijetno jesensko popoldne za izlete na Trško gor in njene sosede. Med številnimi gosti je bilo prav mnogo uglednih naših književnikov. Ganljivo je bilo opazovati po Pujljev proslavi našega pesniškega prvaka Otona Župančiča med radovedno mladino, ki ga je skoro požrla s svojimi očmi, trepetaje prijemala njegov plašč in strmel v očeta neprekosljivega Očibana. Pesnik se je ljubezljivo razgovarjal v deo, ki tega svoj živ dan ne bo pozabila.

—lj Ajda kali že kar na polju. Slabo je letos z njo. Prej dolgočrajna suša, zdaj pa neskončno deževje, oboje je doprineslo le slabo k njenemu uspevanju. Ostala je do zadnjega deževja izredno nizka, zdaj pa se je začela natezati in že zoreča odganjati nove kalm. Zanjice se le čudijo in stare kmetje trdijo, da kaj takega še ne pomnijo. V splošnem je obrodila še dovolj zrnja, le da kalem ne bo za seme. Ponekod pa je ostala tako nizka, da je niti pokosilj niso. Ajdovi žganci bodo letos bolj redki.

—lj Viharno noč smo imeli od petka na soboto. Kazalo je že na lepše vreme, pa je prišlo kmalu po tretji uri zjutraj grmeti in treskati, kot v najhujšem poletju. Strela je udarila na več mestih v okolici. Najbolj nerodna je bila strela pri Muhaberju, kjer je udarila v staro hruško in opalila v bližini se mudečega pastirčka po obrazu. Krava je preplašena pobegnila. Dečku menda ne bo nič hudega in je ostal v domači oskrbi. Rohnelo je nebo še kasno v jutro, popoldne okoli dveh je prišlo mova. Večer in noč sta bila lepa, nedelja pa kar se vremena tiče idealna.

—lj Himen. V Celju sta se poročila Novomeščanka gđ. Draga Čučkova in g. N. Soštarčič, sinom uglednega trgovca v Ptuj. Bilo srečno!

—lj Ferijalni savez ima dolgo vrsto let svojo podružnico tudi v Novem mestu. Na gimnaziji je 33. podružnica, ki je imela te dni svoj redni občni zbor. Izvoljen je

bil povodni stari odbor. Podružnico vodi nadzorni nastavnik prof. Danilo Fon. Je med največjimi ustanovami v banovini. Ima svoj šator in vsake poštice postavi s pomočjo učiteljske podružnice F. S. potujočemu dijaštvu zavetišče.

—lj Pomladok Jadranske straže na gimnaziji ima 15. t. m. dopoldne svoj redni občni zbor. Udeležijo se ga tudi zastopniki Mestnega odbora J. S. Dijaki naj bi v čim največji meri pristopili k temu narodno-obrambnemu društvu.

—lj Zanimivo za nas obeta biti v torek 11. t. m. šolsko radio-predavanje g. Pero Homa »S kolesom od Kamnika do Novega mesta«. Predavanje prične ob četrh na dvonajst, na kar opozarjamo.

—lj Zborovanje novomeškega učiteljskega društva JUO bo prihodnjo soboto ob 9. dopoldne na deški osnovni šoli v Novem mestu. Program pester.

—lj Oseba vest. Banovinski uradniški pripravnik na kmetijski šoli na Gremu g. Anton Flego je imenovan za banovinskega strokovnega učitelja istotam. Čestitamo!

—lj Železniška jubilejna knjižnica si je v zadnjem času nabavila mnogo najnovejših del in bo v najbližji bodočnosti svoje omare še prav obogatila z vsakovrstnimi, predvsem pa vsemi slovenskimi deli. Poslužujte se!

Iz Kranja

—lj Varnostne razmere v Kranju. Danes kaže naše mesto popolnoma drugačno sliko kot pred dobrim desetletjem. Kje so tisti časi, ko so se vsi meščani med seboj poznali. Sedaj poznaš komaj vsakega petega človeka. Ni čuda, da so se v tem spremenile tudi varnostne razmere v Kranju in da imajo danes orožniki in mestni stražniki dosti več dela kot nekdaj. Zlasti v času sedanja nezaposlenosti imajo dela čez glavo. Rečejo so večina moški, nič čudnega pa ni, če se najde med brezposelnimi tudi garjeva ovca. To so navadno prostovoljni brezposelni vagabundi. Vendar vršijo pri nas orožniki in stražniki svojo nalogo popolnoma v redu. Končno smo se le rešili onih večnih okoliških razgrajev, ki so delali preje meščanom toliko preglavice. Sresko načelstvo je vsakega razgrajev temeljito kaznovalo z denarno ali zaporno kaznijo. Dosedaj se je posrečilo orožništvu še vedno, da so zasledili in prijeli številne premetene tatove in vlomilce. Zlasti v zadnjem času so odkrili par tatvin, o katerih je naš list že poročal, ko še večina okradenih lastnikov ni bila niti znana. Zadnja naslana tatvina pred gimnazijo je bila izvedena tako rafinirano, da bi se lahko zgodila kjerkoli drugje. Orožniki že par dni zasledujejo predznaka tatu. Torej Kranj je ni tako nevarno mesto.

—lj Predavanje o plebiscitu. Drevi ob 20. uri priredi predavanje o Koroški in o plebiscitu, da se spomni obletnice onega nesrečnega dne. Predaval bo br. Vekoslav Figar.

Iz Celja

—lj Društvo absolventov drž. trgovskih šol v Celju je bilo ustanovljeno na občnem zboru, ki se je vršil včeraj dopoldne v restavraciji »Evropie«. Predsednik pripravljalega odbora g. Dorn je pozdravil navzočega direktorja drž. trgovske šole v Celju g. Marinka in g. prof. Bega ter absolvente in absolventke ter podal zgodovino ustanovitve društva. Tajnik g. Suszynski je prečital od banske uprave potrjena društvena pravila, ki jih je občni zbor sprejel. Društvo je povsem samostojno, bo pa skušalo ustanoviti z ostalimi enakimi društvi v dravski banovini enotno osrednjo organizacijo. Namen društva je: da izobražuje svoje člane v vseh trgovskih vedah, na narodno gospodarskem in

Danes samo ob 4. pop.

(Večerne predstave odpadejo zaradi koncerta)

Film, pri katerem se boste sijajno zabavali in od srca nasmejali!

Elitni kino Matica
Telefon 2124

socijalnem polju s tečaji, predavanji, poučnimi izleti in strokovno-znanstveno knjižnico; da zastopa koristi članov napram javnosti in oblastvom ter skrbi za gmetni in socialni položaj absolventov; da zbira statistične podatke o socialnem stanju absolventov in absolventin drž. trgovskih šol ter posreduje pri namestitvah; da zbira podatke o zahtevah, ki jih stavijo na absolvente delodajalci, pridobiti krogi in gospodarske ustanove, ter z njimi podpira ravnateljstva drž. trgovskih šol; da goji družabnost med članstvom s prirejanjem debatnih sestankov, čajank, plesnih večerov itd. Društvo bo uvedlo članske legitimacije s slikami. Članarina znaša 5 Din mesečno za zaposlene in 1 Din mesečno za brezposelne redne člane, za izredne člane pa 7 Din. Ustanovna znaša 100 Din. V odbor so bili izvoljeni: predsednik g. Deniša, podpredsednik gđ. Železnikarjeva, tajnik g. Suszynski (namestnik g. Dorn), člani odbora gđ. Baldasimova in gg. Razlag in Kramer, pregledovalca računov gg. Cijan in Potočnik. Udeleženci so priredili popoldne izlet k restavraciji Stegu v Zagradu.

—lj Obrtno društvo v Celju priredi pripravljale tečaje za mojstrske preizkušnje iz naslednjih predmetov: iz obrtnega zakona, zakona o zavarovanju delavcev, zakona o zaščiti delavcev, računstva, dopisja, knjigovodstva, meničnega prava, davkov itd. Ti tečaji so namenjeni predvsem kandidatom za mojstrske preizkušnje, udeležijo se jih pa lahko tudi drugi pomočniki in mojstri. Tečaji se bodo pričeli v sredo 12. t. m. in se bodo vršili vsako sredo in soboto ob 20.

—lj Iz celjskega društvenega življenja. Drevi ob 20. se bo vršil v risalnici meščanske šole redni občni zbor Ljudskega vseučilišča. Glasbena Matica bo imela svoj redni občni zbor v četrtek 20. t. m. ob 20. v svojih prostorih na Stomškovem trgu, v soboto 22. t. m. ob 20. pa bo v restavraciji v Narodnem domu ustanovni občni zbor Zadruge drž. uslužbenecv za nabavo kredita.

—lj Avtomobil nabiralne akcije bo nabiral v torek 11. t. m. darila za brezposelne in reveže in sicer od 10. do 12. dopoldne v mestu, od 14. do 16. pa v okolici občini. Pripravite darila, podprite pomožno akcijo in olajšajte gorje brezposelnih in revežev, ki s strahom pričakujejo zimo!

Marija Rudež roj. Globočnik javlja v svojem imenu in v imenu svoje hčerke Vlaste poročene pl. Schoeppl in svojega zeta ing. Herberta pl. Schoeppla in svojih vnukov Vita, Osvina in Nede, da je njen iskreno ljubljani soprog, oče in predobri dedek, svak in stric, gospod

Josip Rudež

graščak na Tolstem vrhu

danes ob pol 11., previden s sv. zakramenti, nas za vedno zapustil.
Pogreb predragega pokojnika bo v torek 11. t. m. ob 3. popoldne z gradu Tolsti vrh v Orehovicah.

Grad Tolsti vrh, Št. Jernej na Dolenjskem, 9. oktobra 1932.

R. Decemalier

72

Prokletstvo ljubezni

Roman

— Imeti pa moramo dovoljenje od notarja tega vrazjega Claudineta, — je menil Slimak.

— Izguba konja nam pride kot nalašč prav, da ga dobimo ... Poidimo torej.

— Kaj pa naš voz?

— Zanj že imam kupca, — je odgovorila Zefyrina. — Mlada vedeževalka iz ulice de la Tombe-Issore bi ga rada kupila.

— Potrebujemo bomo stanovanje ...

— Bomo že kaj našli. Ti, Zefyrina, pa kar poidi po svojega kupca; ti, Slimak, se domeni z notarjem, jaz pa najdem ta čas stanovanje.

— A otroka?

— Claudineta vzameš s seboj ... To napravi dober vtis na notarja ... Jaz pa vzamem Miška, da mu ne bo dolgčas.

Tako so tudi storili. Notar je brez odvečanja ustregel Slimakovemu želji. Zafiteval je samo, da mora biti polovica kupne cene izročena njemu, da bi mogel denar naložiti na Claudinetovo ime.

To vendar ni potrebno, — je ugovarjal Slimak zaman, — midva z ženo sva njegova dediča, a on denarja itak ne bo rabil dolgo.

Tudi Zefyrina je dobro opravila. Voz je bila prodala sicer pod ceno, toda glavno je bilo, da ga je spravila v denar.

Panoufle se tudi ni zaman trudil. Našel je bil stanovanje v najzapršenejšem delu zanemarjenega okraja in drugi dan so se že preselili.

Zjutraj, pred selitvijo, je pripeljal Panoufle ročni voziček in Zefyrina je naložila naj vse, kar je bilo treba vzeti s seboj.

— Midva bi ti bila samo v napoto. Ti bosta že fantiča pomagala, — je dejal Slimak. — Midva pa greva ta čas na izprehod.

— Da, da, le poidita. Tam doli se sestanemo.

In ko je že odhajal, je vprašal Panoufle Slimaka:

— Ali ne vzameš s seboj pisem?

— Saj nisem neumen.

— Kako to?

— Dobro so spravljena v mojem kovčegu. Kdo nam pa jamči, da pride ta d'Alboize popoldne na sestanek s poštenimi nameni in da ne bo skrila kje blizu policija. Ti ljudje iz boljše družbe mislijo, da si smejo vse dovoliti. Planejo name in me aretirajo pod pretvezo, da sem hotel od gospoda izsiliti denar; napadejo me in mi ukradejo pisma — a kaj potem?

— To bi bila preključna smola; izključeno pa tudi to ni.

— Tako bo bolje ... Sestaneva in pomeniva se s tem gospodom. Če bo zadovoljen, bom na videz vlekli iz žepa zavitek, da bi mu ga izročil. Če je pripravljen izdajstvo, me ujamejo ... To bo v njihovo škodo ... Prazna roka, prazen žep ... Z Zefyrino bosta pa čuvala pisma. Nihče ne ve, kje stanujemo ...

Izslediti nas ne morejo ... Ostanemo gospodari položaja ... Če bo pa dečko ravnal pošteno, mu porečem: Gospod, nimam pri sebi tistega, kar sem vam obljubil, toda poidite z menoj, pa vam izročim. Najameva izvoščka, zapeljem ga pred hišo, skočim po pisma, on mi plača in vse bo v redu ...

— Da, to je dobro izmišljeno ... Sam bi si tega ne mogel izmisлити boljše.

Lopova sta po obedu vrgla karte in med popivanjem sta čakala, da napoči čas sestanka.

— Veš, stara grča, tebe letos ne bo zeblo, — je dejal Panoufle porogljivo.

Jezzen, da je izgubil, je Slimak molče vstal.

— Čas je, da kreneva na pot, — je dejal.

— Pa poidiva.

Plačala sta in krenila proti železniškemu mostu d'Autueil. Nekdo se je tam pod oboki že izprehajal.

Slimak se je ozrl na vse strani, potem je pa krenil naravnost proti njemu.

Panoufle je ostal v bližini na straži.

Daleč naokrog ni bilo videti žive duše.

— Oprostite, gospod, — je dejal Slimak in spoštljivo pozdravil neznanca.

— Če se ne motim, gospod nekoga čaka.

— Res je, — je odgovoril Robert.

— Ali ste mi vi pisali?

— Da, gospod polkovnik, — je priznal Slimak ponižno.

— Ali imate pri sebi pisma?

— Da, gospod polkovnik. Sedem in trideset pisem, ki je na njih podpisana Carmen.

— Ste pripravljeni vrniti mi jih?

— Z veseljem, če vam je kaj ležeče na njih, gospod polkovnik. Seveda za pametno ceno.

— Koliko pa hočete?

— Vsako pismo je vredno tisoč frankov ... toda za vas, ki ste iz vojske, in ker spoštujem armado, napravim to ceneje; dam vam jih za trideset tisoč frankov.

— Trideset tisoč frankov!

— Da, okroglo ... Če bi jih dal le za pet frankov ceneje, bi imel izgubo, — je pripomnil bandit predržno.

— Ne bom se prepiral z vami ... Evo vam v bankovcih, kolikor zahtevate.

In Robert je potegnil iz žepa tri svežnje bankovcev po tisoč frankov.

Bil je odločen trenutek. Slimak se je vprašujoče ozrl okrog sebe. Zagledal je Panouflea, ki ni dajal robenega znamenja, da se bliža nevarnost.

Iz žepa zamazanega suknjica je potegnil ves masten zavitek, ga počasi odvil in vzel iz njega manjši, skrbno zapeljeni zavitek. Pomolil ga je d'Alboizu, ki ga je vzel, hoteč takoj prepričati se, kaj je v njem.

— Policija torej ne bo vtikala v to zadevo nosu. Denar je pripravljen ... opraviti imam torej s pošteniakov, — je pomislil Slimak. — Ničesar se mi ni treba bati.

In obrnjen k d'Alboizu je dejal:

— Ni vredno odvijati tega zavitka, gospod polkovnik. To je samo tako na oko. V njem je samo star časopisni papir. Ker vidim, da ste pošteniakov, sem pripravljeno izročiti vam ta pisma ... Pri kupčijah pa človek tolikokrat naseže, da mora biti zelo previden ...

75 letnica Resslerove smrti

Pred 75 leti je umrl mož, ki je izumil ladijski vijak in ustvaril človeku tudi krila

Ljubljana, 10. oktobra.

Danes poteče 75 let, odkar je v ljubljanski bolnici položil k večnemu počitku svojo izmučeno genijalno glavo eden najslavnejših izumiteljev vseh narodov in vseh vekov Josip Ressel.

Izumitelj ladijskega vijaka, ki je premagal razdalje morja, tedaj pač še ni slutil, da ga bo že 75 let po njegovi smrti slavilo človeštvo tudi kot zmagovalca ozračja, saj je njegov vijak kot propeler aeroplanov in zračnih ladij ustvaril človeku tudi krila in z njim uresničil tisočletno in tisočletno hrepenenje sanj in fantazij vsega človeštva.

Josip Ressel je bil Čeh, rojen v Chrudimu 29. junija 1793, l. 1817. je pa prišel v Slovenijo v Stično za okrožnega gozdarja, kjer je ostal do l. 1820, ko se je kot pomočnik šumskega mojstra (Vizewaldmeister) preselil v Ljubljano, ki jo je zapustil že 1821, ko je bil prestavljen v Trst. Nemci radi pripovedujejo, da je bil njegov oče iz Saške. Chrudimska občina je že pred mnogimi leti nastopila proti tej trditvi in dokazala, da je bil Ressel rojen v Chrudimu. Leta 1865 je bilo uradno ugotovljeno, da je bil Ressel oče rojen v Neinersdorfu na Češkem in da je bil tudi njegov ded s Češkega. Tudi o materi je bilo ugotovljeno, da se je pisala Konvičková in da o nemščini niti pojma ni imela.

Kot mornariški šumski intendant je leta 1857 prispel v Ljubljano, kjer se je nastanil v tedanjem »Bavarskem dvoru«, znanem hotelu na Dunajski cesti, kjer je sedaj Gospodarska zveza. Takoj ga je napadel legar, ki mu je 10. oktobra podlegel. Pokopali so ga pri Sv. Krištofu, vendar pa ni niti sedaj še točno ugotovljeno, kje leže njegove kosti, ker je bil grob večkrat prekopan in je bilo mogoče izslediti le toliko, da leži v bližini nagrobnega spomenika, ki ga oskrbuje mestna občina ljubljanska in počasti spomin veleuma tudi

danes ob 75. obletnici njegove smrti z vencem na grobu.

Plodove Resslerovih izumov so želi drugi, edino izum valjčnega mlina in izum aparata za pridobivanje barvil iz lesa sta mu menda prinesla male materialne koristi. Izumil je tudi mašinerijo gledališkega odra za naglo menjavo odra, ki so njegove misli izkoristili šele mnogo pozneje pri modernih odrih. Tudi krogično ležišče in premične osi pri železniških vozovih je izumil Ressel ter konstruiral celo voz na paro za vožnjo po cestah, torej nekaj avtomobil, razen tega pa še mnogo drugih zanimivih stvari. Velicasten je njegov predlog, naj se zveže Dunaj s Trstom s pnevmatično pošto, torej s cevjo, kjer stisnjen zrak s silno brzino potiska pisma z ene postaje na drugo, kakor je še sedaj uvedeno v velikih mestih. Zanimal se je tudi za vprašanja o izrabi vodnih sil, pri vsem tem pa nikakor ni zanemarljivo svoje šumarske službe ter je tudi na tem polju marsikaj izumil ter sprožil marsikatero koristno izpopolnbo.

Nesmrtnemu Čehu je postavilo spomenik rojstno mesto Chrudim, že prej pa tudi tehniška visoka šola na Dunaju, v Ljubljani ima pa slavnostni mož, ki se mu je v naših krajih posrečil največji izum, svoj grob s skromnim spomenikom in na lepno svojo cesto. Obletnice njegove smrti se bo spominjal tudi dunajski radio, ko bo o razočaranju in nevaležnosti polnem življenju in o njegovih velikih zaslugah za človeštvo jutri ob 11.10 govoril naš rojak, vladni svetnik in kapitan Eno Dešković.

Stric med otroci.

Otroci: »Hura, striček je prišel, pozdravljen striček!«

Stric: »Pozdravljeni otroci! Kje pa imate mamico?«

»Mamica je stopila dopoldne za pet minut k sosedu.«

Naznanilo

Čenjenim naročnikom vljudno naznanjam, da sem preselil svojo kleparsko delavnico iz Križevniške ulice v večje prostore

na Gospodarsko cesto št. 16

»PRI LEVU«. — Se še v nadalje priporoča

ANTON FUCHS

kleparski mojster

12364

TELEFON 2059

PREMOG

SUHA DRVA

Pogačnik, Bohoričeva 5.

Objava.

Podpisani Lovša Josip, posestnik in občinski svetovalec, Pot na Rakovo Jelšo št. 3, s tem izjavljam, da sva se z g. Josipom Keržičem, gostilničarjem »Pri Koscu« v Ljubljani, Pot na Rakovo Jelšo št. 1, po njegovi tožbi poravnala, ker nimam nobenega poviša mu količaja očitati glede njegove gostilne.

Ljubljana, dne 20. septembra 1932.

JOSIP LOVŠA, posestnik in občinski svetovalec.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakov ne odgovarjamo. Najmanjši oglas 5.—

SLUŽBE

ČEVJAR. POMOČNIKA
z absolvirano obrtno nadaljevalno šolo, dobrega risarja, z darom govora, poštenega, kazni prostega, samo za potovanja, sprejme takoj Josip Greifner, čevjarski mojster v Ptuj. 3656

STANOVANJA

SOSTANOVALCA
sprejem v bližini opere. Istotam oddam tudi sobo solidnemu gospodu za takoj ali pozneje. — Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«. 3763

NEPREMIČNINE

KRASNO POSESTVO
8 oralov, primerno za letovišče ali upokojenca, proda za 85.000 Din Klanjšek, Poljane. 3762

GOSTILNO
oddam na račun. Kuhinja, mesarija (ledenica), režijska, poseda do 20 oralov, z živino. Kavčija potrebna. Na pismene ponudbe se ne odgovarja. — Več pove Ivan Kreft, Sv. Jurij ob Ščavnici. 3760

MAJENO POSESTVO
poceni napredaj blizu trga Sv. Lenart v Slov. goricah, obstoječe iz hiše, sadonosnika in njiv. Vprašati pri Kavčič, Spodnji Jerjavci. 3759

POSESTVO
36 oralov zemlje, hiša, gospodarsko poslopje, svinjaki, vinska klet, sadni vrt, dva vinogradi, travniki, lepe njive in gozdovi z vsem inventarjem — prodam za 80.000 Din. Simon Ajnik, Zgornje Sečovo 20, pošta Rogaska Slatina. 3758

ENONADSTROPNO HIŠO
novo, davka prosto, prodam na Brodu pod šmarno goro št. 28. Cena 65.000 Din. 3743

PEKARNO
vzame v najem Dragotin Lach, Zlata, Hrvatsko Zagorje. 3742

PRODAM

LIMUZINA REVNOLD
krasen šestdesetleten voz, 40 HP, vožen 45.000 km, napredaj za fiksno ceno 17.000 Din (tretjina v gotovini, ostalo v hranilni knjižici). — Joža Valant, Lesce. 3761

SMREKOVE IN MEČESNOVE SADIKE

za jesensko in pomladansko posadovanje odda več stoletov 4 in 5 letnih presajenih smrekovih sadike in cca. 100.000 2- in 3 letnih mecesnov, zdravih in močnih ter prvovrstnih graščic na »Hrib«, Predvor nad Kranjem. 3757

ZELJE

varaždinsko v glavicah in — krompir zgornji, bran, roza ali bel nudi na vagono — Alfred Štern, Vidovec pri Varaždinu. 3741

RAZNO

BEZOPOPRAVLJALNICA
popravlja čevlje hitro in poceni. — Ljubljana, Selenburgova ul. št. 4, dvorišče. 91/7

Najcenejši nakup!

KONFEKCIJA — MODA

ANTON PRESKER,

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 72/7

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vniknan, se dobi na malo in veliko v lekarni

dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA,

Dunajska cesta št. 6

GOSPODOM!

Elegantne, prvovrstno izdelane obleke, popravila in likanje za mal denar v modnem salonu — Ivan Hren, Prešernova ulica 54, I. nadstropje. 3766

Ribarstvo društvo iz NJIVICE prodaja od danes naprej na trgu vsak dan sveže SARDELECE. 3772

Fotomaterijem izdelava

3 URAH vso.

Foto Josip Pogačnik, Ljubljana, Mestni trg 5/1. 97/7

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

PAVLINA JEGLIČ, roj. KRISTOF naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je njen iskrenoljubljeni soprog, oziroma brat in stric, gospod

Rado Jeglič

tajnik poštne direkcije v pok.

v soboto, dne 8. t. m. po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 11. oktobra ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 9. oktobra 1932.

Žalujejo rodbine: JEGLIČ, RYBAČEK, KRISTOF, POULA, ZABKAR, GOTTSBERGER, ZORMAN in RIFL.

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

Danes ponoči je rešila smrt trpljenja našo ljubljeno soprogo, mater, babico in taščo, gospo

Šolasto Jermol

roj. Kapfer

soprogo progovnega mojstra v pok.

v 57. letu starosti, spravljeno z Bogom.

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 11. oktobra 1932 ob ½ 3. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Kristofu, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1932.

Žalujejo rodbine: JERMOL, ŠTEUS, VUČNIK.

Slatinske tablete za hujšanje

Vam vrnejo vitkost, mladost in lepoto, ker raztope in odstranijo preobilno mast.

Tekom enega leta izgubite na teži 8—14 kg.

Doza 100 tablet Din 46.—

Doza 200 tablet Din 74.—

Slatinske tablete proizvaža

LEKARNA MR. BAHOVEC, Ljubljana

Kjer vsa druga sredstva odpovedo, dosežejo Slatinske tablete za hujšanje presenetljiv uspeh.

„EXPRESS“

brzo popravljalnica čevljev in galoš — LJUBLJANA, Sv. Petra c. 6

sprejema vsa popravila čevljev, ter se ista izvršujejo pod strokovnim vodstvom, hitro, dobro in poceni.

Se priporoča M. TREBAR.

Mošt

Črna Kuč (Omiška) letošnji pridelek (gram prix) toči po Din 10.—

Črni (Jesenice pri Splitu) lastni pridelek beli vugava iz otoka Visa, letošnja najfinjša kvaliteta po Din 10.—, čez ulico Din 9.—.

OPERNA KLET

Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je Vsemogočni poklical k Sebi našega nadvse ljubljene soproga, očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Ivana Poljanška

uslužbenca pivovarne »Union«

ki je večerj po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno preminul.

Pogreb nepozabnega se vrši v torek, dne 11. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Zgornja šiška št. 59, na pokopališče v Dravljah.

Ljubljana-Zgornja šiška, dne 10. X. 1932.

ŽALUJOČI OSTALI